



FINANSMINISTERIET

BUDGETOVERSIGT 2

MAJ 2002

STATENS FINANSER

- *På statsregnskabet for 2001 er DAU-saldoen opgjort til 24 mia.kr. Det er godt 2 mia.kr. mindre end budgetteret på FL01, hvilket hovedsageligt kan henføres til et lavere provenu fra pensionsafkastskatten end ventet.*
- *I 2002 skønnes der for nuværende et DAU-overskud på godt 22½ mia.kr.*
- *Statens udgifter i 2002 skønnes at udgøre 416,9 mia.kr. Dermed skønnes et realt udgiftsfald på godt 4 mia.kr. i forhold til 2001.*
- *Statens indtægter skønnes til 439,5 mia.kr. i 2002. Det er godt 6¾ mia.kr. mere end budgetteret på FL02. Opjusteringen skal ses i sammenhæng med forventningen om en generelt gunstigere konjunktursituation i 2002.*
- *Statsgælden ventes at falde fra 46,3 pct. af BNP i 1999 til 37,3 pct. af BNP i 2002.*

1. Oversigt over statens finanser 2001-2002

På statsregnskabet for 2001 er overskuddet på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – opgjort til 24 mia.kr. Overskuddet blev dermed godt 2 mia.kr. lavere end budgetteret på FL01, *jf. tabel 1.1.*

Tabel 1.1. DAU-saldoen, 2001-2002

Mia.kr., årets priser	2001			2002		
	FL01	Regnsk.	Ændr.	FL02	Maj	Ændr.
Indtægter	439,8	436,2	-3,6	432,7	439,5	6,8
Udgifter	413,7	412,3	-1,4	416,3	416,9	0,6
DAU-saldo	26,1	24,0	-2,1	16,5	22,6	6,1
DAU-saldo (pct. af BNP)	1,9	1,8	-0,1	1,2	1,6	0,4

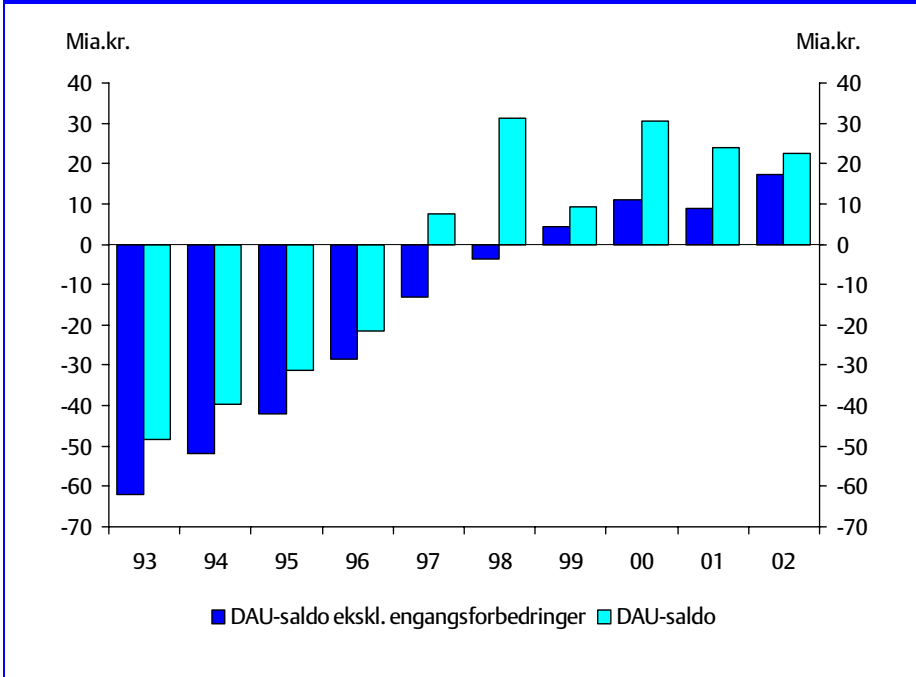
Det lavere DAU-overskud i 2001 kan primært henføres til, at statens indtægter blev godt 3½ mia.kr. lavere end budgetteret, herunder særligt provenuet fra pensionsafkastskatten.

I 2002 skønnes DAU-overskuddet at udgøre godt 22½ mia.kr. eller ca. 1,6 pct. af BNP. Statens overskud i 2002 skønnes dermed at blive en smule lavere end i 2001. Dette hænger imidlertid sammen med, at omfanget af engangsforbedringer af DAU-saldoen er mærkbart større i 2001 end i 2002, *jf. nedenfor.*

Det nye skøn for DAU-saldoen i 2002 indebærer en opjustering af overskuddet med godt 6 mia.kr. i forhold til budgetteringen på FL02. Den væsentligste årsag hertil er, at statens indtægter skønnes at blive godt 6¾ mia.kr. højere i 2002. Det højere indtægtsskøn skal ses på baggrund af den forventede højere økonomiske vækst, herunder blandt andet et stigende bilsalg.

Engangsforhold påvirker DAU-saldoen i varierende omfang fra år til år. F.eks. kan det store overskud i 2000 henføres til salget af statens aktier i TeleDanmark, og en stramning af kredittiden for momsindbetalinger bidrager ekstraordinært til overskuddet i 2001, *jf. figur 1.1.*

Figur 1.1. DAU-saldo med og uden engangsforbedringer, 1993-2002



I 2002 skønnes engangsforbedringerne samlet set at have et relativt begrænset omfang. Fra 2001 til 2002 forventes derfor en ganske pæn forbedring af den underliggende DAU-saldo, dvs. korrigeret for engangsforhold.

2. Statens udgifter

Opgjort i 2002-priser udgjorde statens udgifter 421,0 mia.kr. i 2001. Med udgangspunkt i ministeriernes rammerede gørelser fra maj 2002 skønnes de statslige udgifter at blive 416,9 mia.kr. i 2002. Fra statsregnskabet for 2001 til maj-skønnet for statens udgifter i 2002 forventes dermed et reelt udgiftsfald på 4,1 mia.kr., *jf. tabel 2.1.*

Tabel 2.1. De statslige udgifter, 2001-2002

Mia.kr., 2002-priser	2001		2002		Realvækst 2001-2002	
	Regn- skab ¹⁾	FFL	FL	Maj	Regn- skab-FL	Regn- skab-maj
Ministerfordelte udgifter ²⁾	345,2	345,0	345,2	347,0	0,0	1,8
Øvrige udgifter ³⁾	75,8	71,1	71,1	69,9	-4,7	-5,9
I alt	421,0	416,1	416,3	416,9	-4,7	-4,1

- 1) Statens udgifter i 2001 er opregnet til 2002 niveau med de generelle pris- og lønstigninger på 2,1 pct. Opregningen gælder de samlede udgifter, herunder også renteudgifterne.
- 2) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.
- 3) Indeholder renter af statsgæld, EU-bidrag og børnefamilieydelse.

Fra regnskabet for 2001 til FL02 udgør det reale udgiftsfald 4,7 mia.kr., idet statens udgifter er opjusteret med 0,6 mia.kr. i 2002, jf. nedenfor.

Fra FFL02 til FL02 er statens udgifter opjusteret med knap 0,2 mia.kr. som følge af tekniske korrektioner på socialområdet.

Statsregnskabet for 2001

På statsregnskabet for 2001 er de statslige udgifter opgjort til 412,3 mia.kr., jf. tabel 2.2. Dermed blev de statslige udgifter ca. 1½ mia.kr. lavere end skønnet i januar.

Tabel 2.2. Statens udgifter, 2001

Mia.kr., 2001-priser	FL01	Januar 02	Regnskab	Ændring	
				FL01-regn.	Jan.-regn.
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	340,4	339,2	338,0	-2,4	-1,2
Renter af statsgæld	48,1	49,8	49,8	1,7	0,0
EU-bidrag	14,0	13,5	13,2	-0,8	-0,3
Børnefamilieydelse	11,3	11,3	11,3	0,0	0,0
I alt	413,7	413,8	412,3	-1,4	-1,5

- 1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Mindreudgifterne på regnskabet i forhold til januar-skønnet kan navnlig henføres til færre udgifter til den aktive arbejdsmarkedspolitik og statens voksenuddannelsesstøtte. Dertil kommer lavere udgifter til EU-bidraget end skønnet i januar.

I forhold til FL01 udviser statsregnskabet mindreudgifter for knap 1½ mia.kr. Det kan i hovedsagen henføres til de ministerfordelte områder, hvor udgifterne blev hen ved 2½ mia.kr. lavere end budgetteret på FL01.

De lavere udgifter omfatter især den aktive arbejdsmarkedspolitik, A-dagpenge, servicejob samt efterlønsordningen. Herudover blev udgifterne til EU-bidraget godt ¾ mia.kr. lavere end budgetteret, mens renterne af statsgælden omvendt blev knap 1¾ mia.kr. større end budgetteret.

Statens udgifter i 2002

Med udgangspunkt i ministeriernes rammeredegeben fra maj 2002 skønnes de statslige udgifter i 2002 nu at blive 416,9 mia.kr. Det er en opjustering i forhold til FL02 på 0,6 mia.kr., *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3. Statens udgifter, 2002

Mia.kr. (2002-PL)	FL02	Maj	Ændring FL02-maj
Driftsramme	88,3	88,8	0,4
Overførselsramme	252,9	253,5	0,6
Anlægsramme	4,0	4,7	0,7
Ministerfordelte udgifter i alt ¹⁾	345,2	347,0	1,8
Rente af statsgæld	44,2	44,9	0,7
EU-bidrag	15,1	13,2	-1,9
Børnefamilieydelsen	11,8	11,8	0,0
Statens udgifter, i alt	416,3	416,9	0,6

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Opjusteringen skyldes dels højere ministerfordelte udgifter samt øgede rentebetalinger.

I modsat retning trækker et lavere EU-bidrag i 2002 navnlig som følge af en efterregulering af bidraget for 2001. EU-overskuddet i 2001 blev således højere end ventet på grund af forsinkede udbetalinger fra EU's strukturfonde. Der er fortrinsvist tale om en betalingsforskydning, og i lyset heraf kan der forventes tilsvarende højere EU-bidrag i senere budgetår.

Ministerfordelte udgifter i 2002

Udviklingen i de ministerfordelte udgifter i 2002 afspejler en række modsatte tendenser, herunder ændrede skøn på en række udgiftsområder, hvor de samlede udgifter sædvanligvis afhænger af konjunkturudviklingen, aktivitetsudviklingen mv.

De konjunkturbetingede udgifter skønnes 0,8 mia.kr. lavere end forventet. Omvendt indebærer andre ændrede skøn mv. samlet set merudgifter for godt 1,9 mia.kr. Samtidig påvirkes skønnet for udgifterne i 2002 af forskellige betalingsforskydninger med knap 0,7 mia.kr.

Nedenfor redegøres nærmere for de enkelte større udgiftsposter, som påvirker skønnet for 2002, jf. tabel 2.4.

Tabel 2.4. Ministerfordelte udgifter, FL02-maj

	Mia.kr.
<i>Konjunkturbetingede merudgifter:</i>	-0,8
A-dagpenge	-0,8
<i>Øvrige udgiftsændringer:</i>	1,9
Førtidspension	0,6
Folkepension	0,1
Efterløn	0,3
Sygedagpenge	0,2
Fleksjob mv.	0,5
Alment byggeri	0,5
Personlige tillæg til pensionister	-0,2
Introduktionsprogram for udlændinge	-0,2
Øvrige poster	0,1
<i>Betalingsforskydninger</i>	0,7
Forsvarsforliget	0,5
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	-0,2
Momsudligningsordningen	-0,1
Forbrug af videreførselsordningen	0,5
Ændret skøn for de ministerfordelte udgifter, i alt	1,8

På baggrund af konjunkturvurderingens lavere ledighedsskøn på godt 143.000 personer mod de forudsatte på 149.000 personer i 2002 forventes udgifterne til A-dagpenge at blive 0,8 mia.kr. lavere end forventet på FL02.

Et ændret skøn for førtidspension indebærer merudgifter i 2002 på 0,6 mia.kr. De skønnede merudgifter skal ses på baggrund af en betydelig vækst i tilkendelser af mellemste førtidspension samt forhøjelser fra almindelig til mellemste førtidspension i forlængelse af en højesteretsdom fra 1999 om tilkendelseskriterier. En del af merudgifterne omfatter et permanent udgiftsløft som følge af den ændrede tilkendelsespraksis, men merudgifterne har også i et vist omfang karakter af engangsbeløb.

Tilsvarende medfører ændrede skøn, at der forventes merudgifter til henholdsvis folkepension på 0,1 mia.kr., til sygedagpenge på godt 0,2 mia.kr. samt til efterløn på 0,3 mia.kr. som følge af en opjustering af antallet af efterlønsmodtagere fra 165.500 til 168.000 i 2002. Endvidere skønnes en øget tilgang til fleksjobordningen at medføre merudgifter på ½ mia.kr. i 2002.

På baggrund af den konstaterede tilsagnsaktivitet i 1. kvartal 2002 skønnes der merudgifter til det støttede almene byggeri og til ungdomsboliger på ca. ½ mia.kr. i 2002. I kommunerne påbegyndes der således væsentligt flere almene boliger og ungdomsboliger end forudsat på FL02.

Der forventes mindreudgifter på samlet godt 0,2 mia.kr. til personlige tillæg og varmetillæg til pensionister. Endvidere skønnes der mindreudgifter på udlændingeområdet på knap 0,2 mia.kr. som følge af en forventet lavere aktivitet vedrørende introduktionsprogrammet for udlændinge.

Forsvaret har som led i Forsvarsforliget adgang til at afholde udgifter tidligere, hvis de modsvares af mindreudgifter senere i forsvarsforligsperioden. Forsvarsministeriet forventer sådanne betalingsforskydninger i 2002 på knap ½ mia.kr.

Fra Danmarks Erhvervsfond tilbageføres der ca. 0,4 mia.kr. i 2002, hvilket er godt 0,2 mia.kr. mere end budgetteret på finansloven for 2002.

Med udgangspunkt i udbetalingerne af momsrefusion til kommunerne i årets første tre måneder skønnes mindredgifter på godt 0,1 mia.kr. til udligning af moms.

Der er i udgiftsskønnet for 2002 forudsat et forbrug af videreførsler på samlet knap ½ mia.kr. Det skyldes fortrinsvist udbetalingen af de hensatte midler til eftergivelse af privatbanernes gæld.

3. Statens indtægter

Statsregnskabet for 2001 viste, at statens indtægter blev 3,6 mia.kr. lavere end skønnet ved budgetteringen af FL01. I forhold til skønnet i januar blev indtægterne 0,2 mia.kr. højere. For 2002 er indtægtsskønnet opjusteret med godt 6¾ mia.kr. i forhold til budgetteringen på FL02.

Statens indtægter i 2001

Ifølge statsregnskabet for 2001 udgjorde statens indtægter 436,2 mia.kr., jf. tabel 3.1.

Tabel 3.1. Statens indtægter, 2001					
Mia.kr., løbende priser	FL01	Jan.	Regn- skab	Ændr. FL-regn.	Ændr. jan.-regn.
Personskat til staten, netto	75,3	84,5	83,2	7,9	-1,3
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	75,3	75,4	75,8	0,5	0,4
Erhvervsskatter til staten, netto	32,3	41,0	42,7	10,4	1,8
Moms	142,4	136,4	135,6	-6,8	-0,8
Registreringsafgift	12,9	12,2	12,4	-0,5	0,1
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	21,0	21,1	21,0	0,1	-0,1
Energi- og miljøafgifter	30,2	28,6	29,0	-1,2	0,4
Tobaks- og alkoholafgifter mv.	19,6	19,3	19,0	-0,6	-0,3
Pensionsafkastskat og tinglysningsafgift	20,5	6,7	6,9	-13,5	0,2
Skatter og sociale bidrag i alt	429,3	425,2	425,6	-3,7	0,4
Øvrige indtægter	10,5	10,8	10,6	0,1	-0,1
Indtægter i alt	439,8	436,0	436,2	-3,6	0,2

Mindreindtægterne på statsregnskabet i forhold til FL01 er i overensstemmelse med konjunkturudviklingen, hvor BNP-væksten for 2001 er

opgjort til 0,9 pct. Det er halvt så meget som forventet ved budgetteringen af FL01, *jf. tabel 3.2.*

Tabel 3.2. Budgetteringsforudsætninger, 2001

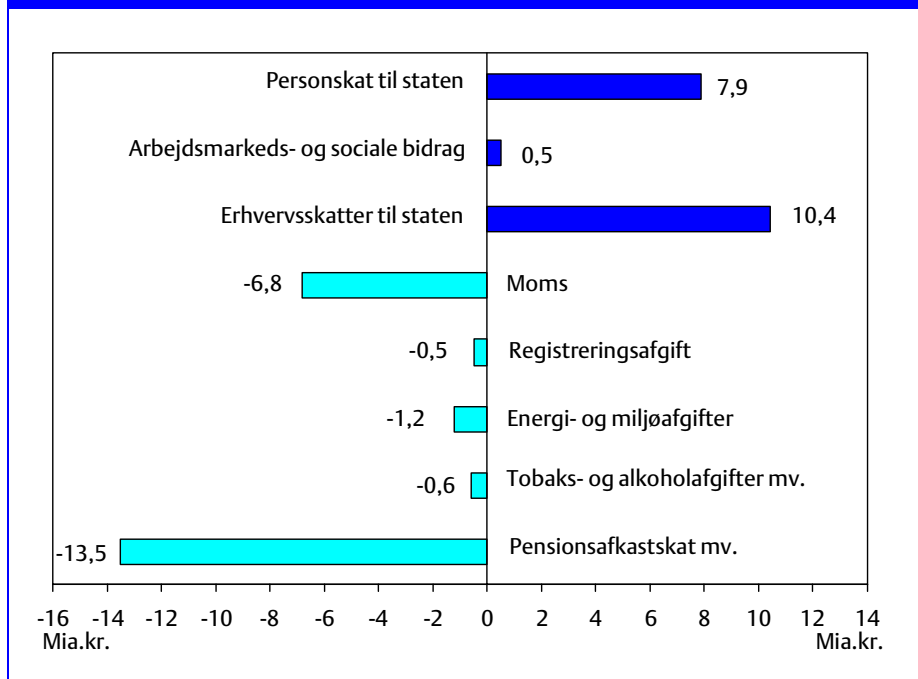
	FL01	Maj	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,8	0,9	-0,9
Privatforbrug, realvækst i pct.	1,3	0,6	-0,7
Heraf: Biler	-5,0	-19,3	-14,3
Energi	2,2	2,7	0,5
Nydelsesmidler	1,3	-1,6	-2,9
Forbrugerpriser, vækst i pct.	2,5	2,4	-0,1
Momsgrundlag, vækst i pct.	2,9	2,1	-0,8
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	3,8	4,3	0,5
Ledighed, 1.000 personer	152	145	-7
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.719	2.719	0
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia.kr.	634,3	646,1	11,8
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia.kr.	738,8	744,3	5,5

Ligeledes er momsgrundlag og privatforbrug nedjusteret. I modsat retning trækker en opjustering af skattegrundlaget for såvel bundskat som arbejdsmarkedsbidrag, der har bidraget til højere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag end skønnet ved budgetteringen af FL01. Opjusteringen af bundskattegrundlaget i 2001 er inklusive en beregningsteknisk korrektion svarende til et mindreprovenu på ca. 0,2 mia.kr.

Sammenlignet med januarvurderingen blev indtægterne på statsregnskabet for 2001 0,2 mia.kr. højere, *jf. tabel 3.1.* Dette dækker over et højere provenu fra erhvervsskatter og højere indtægter fra energi og miljøafgifter end forudsat i januar, hvilket dog modsvares af lavere indtægter fra personskatter, moms og tobaks- og alkoholafgifter.

De lavere indtægter på statsregnskabet for 2001 i forhold til FL01 skyldes primært lavere provenu fra pensionsafkastskatten, moms og afgifter, *jf. figur 3.1.* Indtægterne fra personskatter, arbejdsmarkedsbidrag og erhvervsskatter blev til gengæld højere end forventet. De væsentligste afvigelser mellem FL01 og statsregnskabet for 2001 er gennemgået nedenfor.

Figur 3.1. Vigtigste indtægtsforskelle for 2001 (FL01-regnskab)



På statsregnskabet blev *personskatterne* (83,2 mia.kr.) 7,9 mia.kr. højere end budgetteret på FL01. Stigningen i skattegrundlagene, bl.a. som følge af højere bruttolønninger end forudsat, bidrager til højere indtægter fra personskatter.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (75,8 mia.kr.) blev 0,5 mia.kr. højere sammenlignet med FL01. Den højere indtægt fra arbejdsmarkedsbidrag skyldes højere udskrivningsgrundlag.

Erhvervs-skatterne (42,7 mia.kr.) indbragte 10,4 mia.kr. mere end budgetteret på FL01. Dette skyldes dels en høj restskatteafregning for indkomståret 2000 samt højere à contobetaling for indkomståret 2001 sammenlignet med vurderingen ved budgetteringen af FL01.

Momsindtægterne (135,6 mia.kr.) blev på statsregnskabet 6,8 mia.kr. lavere end budgetteret på FL01. De lavere momsindtægter skyldes primært lavere vækst i privatforbruget i 2001 og dermed reduceret vækst i momsgrundlaget.

Registreringsafgiften (12,4 mia.kr.) indbragte 0,5 mia.kr. mindre end skønnet på FL01, hvilket skyldes et lavere antal solgte biler end forventet.

Energi- og miljøafgifter (29 mia.kr.) blev 1,2 mia.kr. lavere end budgetteret på FL01. De lavere indtægter fra energi- og miljøafgifter skyldes primært lavere indtægter fra olieprodukter, elektricitet og naturgas.

Tobaks- og alkoholaftgifter mv. (19 mia.kr.) blev 0,6 mia.kr. lavere end budgetteret på FL01. Det skyldes især lavere indtægter fra tobaksafgift samt lavere indtægter fra afgift af øl, vin og spiritus.

Indtægterne fra *pensionsafkastskat og tinglysningsafgift mv.* (6,9 mia.kr.) blev 13,5 mia.kr. lavere end budgetteret på FL01. Det lave provenu skyldes primært mindre pensionsafkastskat end forventet. Provenuet fra pensionsafkastskatten blev kun på 1,1 mia.kr., hvor der i FL01 var budgetteret med en indtægt på 15 mia.kr. Baggrunden for de yderst beskedne indtægter fra pensionsafkastskatten skyldes store aktietab i 2001, som ud over at give lavt provenu i 2001 yderligere medfører, at der fremføres negativt skat til indkomståret 2002.

Statens indtægter i 2002

Indtægtsskønnet for 2002 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2002. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er anført i *tabel 3.3*.

Overordnet set er der tale om en mere gunstig konjunktursituation end vurderet i januar. BNP-væksten er opjusteret med 0,3 pct.enheder, væksten i momsgrundlaget med 0,9 pct.enheder og bilforbruget med 6 pct.enheder. En niveauekorrektion af lønsummen som følge af opjustering i 2001 kombineret med forventet højere vækst i 2002 bidrager positivt til udskrivningsgrundlagene. For bundskatten er der dog foretaget en beregningsteknisk korrektion, svarende til et mindre provenu på ca. 0,2 mia.kr.

Tabel 3.3. Budgetteringsforudsætninger, 2002

	Jan.	Maj	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,4	1,7	0,3
Privatforbrug, realvækst i pct.	1,5	1,8	0,3
Heraf: Biler	4,0	10,0	6,0
Energi	0,5	-1,0	-1,5
Nydelsesmidler	1,7	1,7	0,0
Forbrugerpriser, vækst i pct.	1,6	2,2	0,6
Momsgrundlag, vækst i pct.	2,7	3,6	0,9
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	3,8	4,0	0,2
Ledighed, 1.000 personer	149	143	-6
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.723	2727	4
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia.kr.	708,1	704,9	-3,2
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia.kr.	764,5	773,6	9,1

De forbedrede konjunkturer for 2002 samt opjustering af provenuet fra erhvervsskatter bidrager til en opjustering af statens indtægter i 2002, *jf. tabel 3.4*. I modsat retning trækker en nedjustering af pensionsafkastskatten. I 2002 er indtægtsskønnet samlet set opjusteret med godt $6\frac{3}{4}$ mia.kr. i forhold til budgetteringen på FL02.

Tabel 3.4. Statens indtægter, 2002

Mia.kr., løbende priser	FL02	Maj	Ændr. FL02-maj
Persoonskat til staten, netto	83,8	86,0	2,2
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	80,4	81,1	0,7
Erhvervsskatter til staten, netto	34,6	37,4	2,8
Moms	126,4	128,2	1,8
Registreringsafgift	12,5	13,6	1,1
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	21,9	22,0	0,1
Energi- og miljøafgifter	30,1	29,9	-0,2
Tobaks- og alkoholafgifter mv.	19,9	20,0	0,1
Pensionsafkastskat og tinglysningsafgift	14,3	12,5	-1,7
Skatter og sociale bidrag i alt	423,9	430,7	6,9
Øvrige indtægter	8,9	8,8	-0,1
Indtægter i alt	432,7	439,5	6,8

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2002 er vist i *figur 3.2*.

Persoonskatter (86 mia.kr.) ventes at indbringe 2,2 mia.kr. mere end skønnet og *arbejdsmarkeds- og sociale bidrag* (81,1 mia.kr.) er opjusteret med 0,7 mia.kr. Opjusteringen i 2002 af persoonskatter og arbejdsmarkedsbidrag skyldes dels et bedre udgangspunkt i 2001, dels forventningen om en gunstigere konjunktursituation i 2002, der betyder en højere vækst i lønninger og dermed højere vækst i persoonskatteindtægterne.

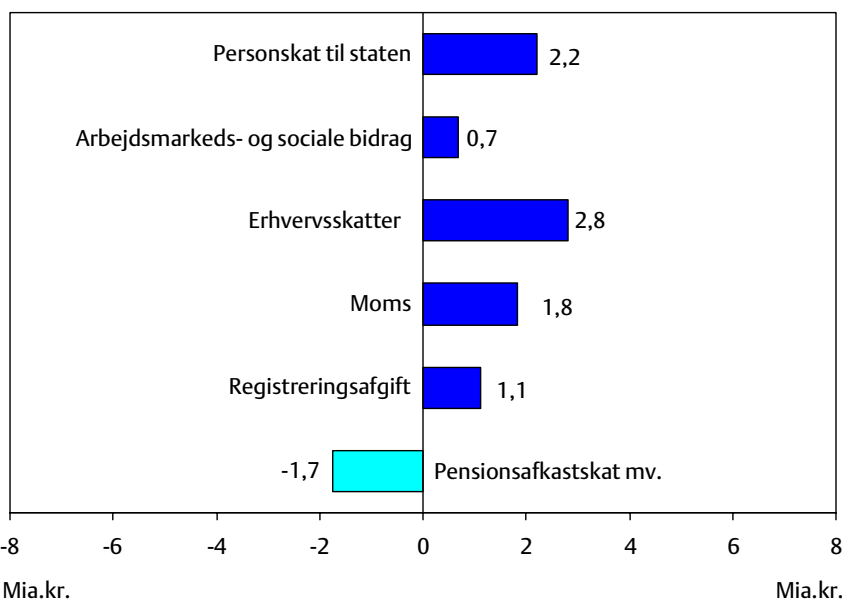
Erhvervsskatterne (37,4 mia.kr.) ventes at indbringe 2,8 mia.kr. mere end skønnet på FL02. Opjusteringen skyldes en forventning om fortsat høje indtægter fra primært kulbrinteskattepligtige selskaber, men også øvrige selskaber herunder finansielle institutioner.

Momsindtægterne (128,2 mia.kr.) er opjusteret med 1,8 mia.kr. i forhold til FL02. Opjusteringen skyldes en niveauekorrektion i momsprovenuet som følge af en forventet højere momsbetaling fra råvareproducerende erhverv i 2001 end hidtil forventet.

Registreringsafgiften (13,6 mia.kr.) skønnes at indbringe 1,1 mia.kr. mere end skønnet i januar. Det skyldes en opjustering af skønnet for antal solgte biler.

Pensionsafkastskatten og tinglysningsafgift (12,5 mia.kr.) er nedjusteret med 1,7 mia.kr. Den foreløbige udvikling i aktie- og obligationskurser siden nytår medfører, at forventningerne til afkastet og dermed provenuet i 2002 er nedjusteret. I modsat retning trækker dog reguleringer vedrørende 2001, som skønnes at bidrage med 0,9 mia.kr. som følge af kursstigninger i årets sidste del.

Figur 3.2. Vigtigste revisioner af indtægtsskøn for 2002



4. Statens kapitalposter

Statens nettokassesaldo, der angiver den likviditetsmæssige effekt af de statslige budgetter, ventes at udvise et underskud på ca. 4 mia.kr. i 2002, hvilket er omtrent det samme som forventet i forbindelse med FL02, *jf. tabel 4.1*. Det skyldes, at den forventede stigning i statens DAU-saldo stort set opvejes af et forventet større omfang af genudlån, hvilket påvirker statens likviditet negativt.

Tabel 4.1. Netto- og bruttokassesaldo, 2000-2002

Mia.kr., årets priser	2000		2001		2002	
	Regnskab	Januar	Regnskab	FL02	Maj	
DAU-saldo	30,7	22,2	24,0	16,5	22,6	
Genudlån	-2,8	-3,2	-2,4	-5,9	-11,3	
Beholdningsbevægelser mv.	-0,9	2,0	1,3	-16,4	-15,4	
Nettokassesaldo	27,0	21,0	22,9	-5,8	-4,1	
Afdrag på statsgæld i alt ¹⁾ :	-107,0	-119,9	-119,0	-96,7	-103,0	
Indenlandsk statsgæld	-91,3	-102,0	-101,2	-74,2	-80,6	
Udenlandsk statsgæld	-15,7	-17,8	-17,8	-22,4	-22,4	
Bruttokassesaldo	-80,0	-98,9	-96,2	-102,5	-107,1	

Note: Den Sociale Pensionsfonds nettoobligationskøb er medregnet i afdragene på den indenlandske statsgæld. På grund af afrundinger summer tallene ikke nødvendigvis til totalen.

1) Langfristet gæld, dvs. gæld, der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år.

Fra regnskabet for 2001 til maj-skønnet for 2002 skønnes nettokassesaldoen at udvise et fald på 27 mia.kr. Faldet i nettokassesaldoen fra 2001 til 2002 skyldes hovedsageligt et højere genudlånsomfang og store negative beholdningsbevægelser på godt 15 mia.kr. i 2002.

De store beholdningsbevægelser i 2002 skyldes primært en reduktion af kredittiden ved afregning af A-skatter og arbejdsmarkedsbidrag for de store virksomheder. Skatterne skal indbetales sidste bankdag i måneden i stedet for som tidligere den 10. i den efterfølgende måned. Indbetalingerne ultimo december 2002 vil imidlertid først være likviditetsmæssigt til rådighed primo 2003. For at opgøre likviditetseffekten korrigeres DAU-saldoen derfor med en negativ beholdningsbevægelse.

Det stigende niveau for nye genudlån i forhold til 2001 skyldes blandt andet en udvidelse af genudlånsordningen til også at omfatte de statsgaranterede selskaber A/S Storebælt og Øresundsforbindelsen A/S, der herved får mulighed for at låne på stort set samme vilkår som staten.

Statens bruttokassesaldo, der angiver nettokassesaldoen fratrukket afdrag på statsgælden inklusive statens nettoopkøb af egne obligationer, afspejler statens fulde finansieringsbehov. Bruttokassesaldoen ventes i 2002 at udvise et underskud på omkring 107 mia.kr.

Af statens samlede lånebehov på 107 mia.kr. i 2002 skønnes den samlede indenlandske låntagning at andrage omkring 84 mia.kr., mens det udenlandske lånebehov ventes at udgøre godt 22 mia.kr., jf. tabel 4.2. Herudover ventes et beskedent træk på indeståendet i Nationalbanken at bidrage til finansieringen.

Tabel 4.2. Statens låntagning, 1999-2002

Mia.kr., løbende priser	1999	2000	2001	2002
Bruttofinansieringsbehov (-bruttokassesaldo)	85,0	80,0	96,2	107,1
Bruttofinansiering: ¹⁾				
Indenlandsk låntagning	68,8	65,7	87,7	84,4
Udenlandsk låntagning	21,0	10,4	16,8	22,4
Træk på Nationalbanken ²⁾	-4,8	3,9	-8,3	0,2

Note: Regnskabstal for 1999-2001. På grund af afrundinger summer tallene ikke nødvendigvis til totalen.

1) Opgøres som låntagning til kursværdi fratrukket afdrag på gælden.

2) Trækket på Nationalbanken er opgjort i henhold til statsregnskabet. Tallet stemmer ikke helt overens med Nationalbankens regnskab.

Fordelingen af den statslige låntagning afspejler, at statens indenlandske lånebehov som udgangspunkt ifølge normen for statens låntagning består af summen af afdrag på den indenlandske statsgæld og det statslige nettofinansieringsbehov. Det betyder, at det udenlandske bruttofinansieringsbehov som hovedregel er lig afdragene på den udenlandske statsgæld.

Statsgælden ventes i 2002 at fortsætte tendensen fra de seneste år og udvise et mindre fald i forhold til 2001 målt som andel af BNP, jf. tabel 4.3.

Målt nominelt skønnes statsgælden dog at stige med omkring 8½ mia.kr. fra 2001 til 2002 trods et forventet overskud på statens DAU-saldo på godt 22½ mia.kr.

Det skyldes primært likviditetsvirkningerne i forbindelse med reduktionen af kredittiden ved afregning af A-skatter og arbejdsmarkedsbidrag, der påvirker statens opgjorte overskud i 2002 med godt 13 mia.kr., men først giver anledning til en nedbringelse af gælden primo 2003.

Herudover bidrager et forventet øget omfang af genudlån i 2002 på omkring 11 mia.kr. til lavere gældsnedbringelse. Som udgangspunkt er der blot tale om en periodemæssig forskydning af gældspåvirkningen, idet

fremtidige afdrag på disse genudlån – for givet statsligt overskud – vil give anledning til en større gældsnedbringelse.

Tabel 4.3. Statens gæld, 1999-2002

Nominel statsgæld ultimo året, mia.kr., løbende priser	1999	2000	2001	2002
Samlet statsgæld	561,7	538,3	513,5	522,1
Indenlandsk gæld	648,6	624,0	611,0	619,8
Udenlandsk gæld	90,0	85,2	83,8	83,8
Nettogæld til Nationalbanken ¹⁾	-35,2	-31,3	-40,2	-40,0
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds obligationsbeholdning	-141,6	-139,6	-141,1	-141,6
Samlet statsgæld i pct. af BNP ²⁾	46,3	41,5	38,2	37,3

- 1) Nettogæld til Nationalbanken er opgjort i henhold til statsregnskabet for 1999 og 2000, mens nettogælden for 2001 er opgjort i henhold til Nationalbankens månedsbalance.
- 2) BNP i overensstemmelse med Økonomisk Redegørelse, maj 2002.

Endeligt kan en del af stigningen i statsgælden fra 2001 til 2002 tilskrives, at optagelsen af lån oftest sker til kurser, der afviger fra kurs 100. Derved afviger låneprovenuet fra den nominelle lånoptagelse. Da gælden er opgjort til nominel værdi, betyder det, at ændringer i gælden afviger fra nettofinansieringsbehovet.

Budgetoversigt 2, maj 2002

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Finansministeriet
1. kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Elektronisk publikation:
ISBN: 87-7856-510-3

Publikationen findes på Finansministeriets hjemmeside: www.fm.dk